

Příprava na výuku

Škola: ZŠ Hudcova, Brno

Jméno: Lucie Potáčková

Téma: Reprodukční zdraví

Třída: 9

Rozsah: 3 vyučovací hodiny

Pomůcky: prázdné papíry, sexeso

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- žák vyhledává a třídí informace
- žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí
- žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

- žák vyhledá informace vhodné k řešení problému
- žák samostatně řeší problémy
- žák si uvědomuje zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory
- žák naslouchá promluvám druhých lidí
- žák rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest,

zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků

- žák využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- žák spolupracuje ve skupině
- žák se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- žák rozhoduje se zodpovědně podle dané situace
- žák respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví

Kompetence pracovní

- žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla
- žák využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Mezipředmětové vztahy:

- Biologie - i v tomto předmětu se probírají různá onemocnění lidského organismu

- Občanské nauka - mluví se zde o chování jednotlivých lidí a o tom, co je ve společnosti tolerováno, co je na hranici a co už tolerováno není

Cíle hodiny:

- žák vysvětlí pojmy vztahující se k promiskuitě
- žák definuje pojem HIV
- žák uvede příklady přenosu HIV a jak se před touto nákazou chránit
- žák navrhne, kde by se člověk s podezřením na HIV mohl nechat testovat
- žák rozdělí do skupin druhy antikoncepce a uvede i její příklady
- žák popíše hlavní pojmy vztahující se k reprodukčnímu zdraví

Pojmy nové:

AIDS centra a K-centra – místa, kde se provádí testování na HIV

Pojmy opěrné:

promiskuita – časté střídání sexuálních partnerů

HIV - infekce virem lidského imunodeficitu

AIDS - syndrom získaného imunodeficitu

nechtěné těhotenství – těhotenství, které nebylo plánované

antikoncepce – metoda zabraňující nechtěnému početí

kondom – metoda nehormonální antikoncepce, která zabraňuje nechtěnému početí a zároveň chrání před pohlavně přenosnými chorobami

(pojmy nové zde nejsou, protože je to opakovací hodina)

Teorie:

HIV/AIDS

Zkratka AIDS znamená: Syndrom získaného imunodeficitu (Acquired Immune Deficiency Syndrome)

Zkratka HIV znamená: Infekce virem lidského imunodeficitu (Human Immune Deficiency Virus)

Virus HIV napadá v organismu zejména určitou skupinu bílých krvinek, T lymfocytů, v nichž se množí, později je i zabíjí a snižuje tak jejich počet v těle nakaženého člověka. Dochází tak k poškození imunitního systému, HIV přechází na AIDS a člověk nakonec umírá na banální onemocnění. HIV virus se nachází v tělních tekutinách jako je krev, sperma, vaginální sekret a sliny.

Existuje zde tzv. bezpříznakové období, které může trvat i několik let, ale i v tomto období je člověk nakažlivý.

HIV se přenáší: análním stykem, vaginálním stykem, orálním stykem, z matky na dítě, kojením, sdílením injekčních stříkaček a jehel, společným roztokem drogy, nesterilním piercingem a tetováním.

HIV se může přenést: sdílením zubního kartáčku a holicích potřeb, hlubokým líbáním – v případě, že se nachází v ústech nějaké poranění.

HIV se nepřenáší: použitím WC, podáním ruky, běžným společenským stykem, kýčáním a kašláním, sdílením příborů a nádobí a hmyzem.

Prevence:

- Abstinence: oddálit sexuální život na pozdější věk.
- Být si věrní se svým partnerem.
- Chránit se kondomem.

Testování na HIV provádí: ošetřující lékař, zdravotní ústavy, AIDS centra a K – centra.

Národní linka pomoci AIDS: 800 144 144

Světový den boje proti AIDS připadá na 1. prosince

Internetové stránky o prevenci AIDS: www.aids-hiv.cz

PROMISKUITA

Termín vyjadřující sexuální nestálost, nevázanost a časté střídání sexuálních parterů.

Časté střídání partnerů souvisí s naší sebeúctou.

K navázání dlouhodobého vztahu je třeba důvěra a sebedůvěra. Je těžké stanovit hranici, záleží i na normách příslušné společnosti.

Největší nebezpečí, které souvisí s promiskuitním chováním je přenos pohlavních chorob, nechtěné těhotenství, užívání návykových látek, vyřazení z běžného sociálního života. Pohlavní choroby jsou nebezpečné, protože způsobují poruchy reprodukčního zdraví, poškozují plod, anebo mohou způsobit potrat.

Nechtěné těhotenství je nebezpečné v tom, že maminka může být příliš mladá, tudíž není fyzicky ani psychicky připravená na to mít dítě. Samotné těhotenství a porod by bylo zdravotně velmi nebezpečné jak pro matku tak dítě. Dále je zde velké riziko, že se narodí dítě s nízkou porodní váhou. Navíc zde hrozí i špatná životospráva matky, to znamená, že její tělo má nedostatek vitamínů a minerálů potřebných pro správný vývoj dítěte a navíc může užívat i návykové látky, které jsou pro vyvíjející se plod velmi nebezpečné.

Mladá maminka pravděpodobně není finančně zajištěná. O dítě není schopná se sama postarat. Stále je závislá na své rodině a není zralá pro rodičovství, s tím dále souvisí i to, že by muselo dojít k přerušení nebo ukončení školy a do budoucna problém s hledáním zaměstnání. Jednou z možností je jít na potrat, zde ale hrozí nebezpečí psychických následků a navíc je zde i riziko takového poškození, že do budoucna nebude možné znovu otěhotnět. Další možností je dát dítě k adopci, anebo převezme péči o novorozence některý z členů rodiny.

Pohlavní styk je u nás ze zákona povolen až od 15 let!

ANTI-KONCEPCE:

Opatření k zabránění oplodnění, početí. Má zabránit spojení vajíčka se spermií, která vniká do pohlavního ústrojí ženy při souloži. Existují různé druhy antikoncepce.

Dělení:

Hormonální: perorální antikoncepce (pilulky), vaginální kroužky, náplasti, injekce, podkožní implantáty, hormonální nitroděložní tělísko

Nehormonální: bariérové metody – kondom, pesar, femidom, nehormonální nitroděložní tělísko

Struktura hodiny:

Fáze hodiny	Popis činnosti	Metoda	Čas
Motivace	1) Myšlenková mapa	Skupinová práce	15 min
	2) Rozebrání pojmů z myšlenkové mapy	Diskuze	15 min
	3) zápis probírané látky	Samostatná práce	10 min
Expozice	1) Opakování z minulé hodiny	Slovní	5 min
	2) Sexeso, práce s pracovním listem	Skupinová práce	20 min
	3) Antikoncepce	Výklad	15 min
Fixace	Video na HIV	Pozorování	10 min
	Písemný test, kontrola odpovědí	Samostatná práce, diskuze	25 min
Aplikace	Shrnutí tématu	Slovní	5 min

Motivace:

1) Myšlenková mapa

Na úvod se žáků zeptáme, co si představují pod pojmem promiskuita a společně si dané slovo vysvětlíme.

Žáci se rozdělí do skupinek po 4 – 5. Společně si k sobě sednou, aby se navzájem nerušili. Všichni budou mít psací potřeby. Děti se zeptáme, jestli ví, co je to myšlenková mapa. Kdo bude vědět, vysvětlí nahlas svým spolužákům. Pokud to nebude nikdo vědět, vysvětlí učitel a názorně předvede na tabuli. Poté dostanou prázdné papíry a ve skupince vymýšlí všechny věci, které mohou mít něco společného s promiskuitou. Učitel prochází mezi lavicemi a snaží se děti navést.

2) Rozebrání pojmů z myšlenkové mapy

Jednotlivé pojmy se přečtou nahlas. Žáci budou mezi sebou diskutovat, proč daný pojem zapsali do mapy, co má s promiskuitou společného a jaký má význam. Zároveň se budou hledat pojmy, které se objevovaly nejčastěji a které zřídka.

3) zápis probírané látky

Po skončení diskuze, se žákům promítne předem připravený zápis z dataprojektoru. Ke konci je prostor na případné dotazy.

Expozice:

1) Opakování z minulé hodiny

Opakování bude probíhat stylem, že učitel bude pokládat otázky a žáci na ně budou odpovídat.

- Co je to promiskuita? Časté střídání sexuálních partnerů.
- Co všechno souvisí s promiskuitou? Pohlavní choroby, užívání návykových látek, vyřazení ze společnosti, nechtěné těhotenství, antikoncepce...
- Co je to antikoncepce? Je to metoda, která zabraňuje nechtěnému početí.
- Jaké jsou výhody kondomu? Zabraňují nechtěnému početí, při správném použití vysoká spolehlivost, zabraňují přenosu pohlavních chorob, snadná dostupnost, cenová dostupnost, skladný - vleze se do každé peněženky.

- Od kolika let je u nás ze zákona povolen pohlavní styk? Od 15 let.

2) Sexeso, práce s pracovním listem

Žáci se rozdělí do skupinek cca po 5 – 6. Každý bude mít psací potřebu a dostane pracovní list. Do každé skupinky bude přiděleno jedno sexeso. Pravidla jsou stejná jako u klasického pexesa. V průběhu hry si žáci zapisují informace ze sexesa do pracovního listu. Po skončení si společně projdeme správnost odpovědí, pracovní list si každý nalepí do sešitu a bude sloužit jako zápis.

Odkaz na sexeso: <http://www.aids-hiv.cz/html/preventivni-materialy.html>

3) Antikoncepce

S dětmi se slovně probere co je to antikoncepce, dále budou odpovídat, jaké znají druhy. Důraz je kladen na výhody kondomu. Poté se z dataprojektoru promítne krátký zápis na téma antikoncepce.

Fixace:

1) Video na HIV (10 min)

Odkaz na video: https://www.youtube.com/watch?v=2B11CC_2mCM

Na konci videa se zeptat, zda jsou nějaké dotazy.

2) Písemný test, kontrola odpovědí

Žákům se rozdá test. Budou pracovat samostatně, pokud něčemu nebudou rozumět, mohou se zeptat. Na test je vyhrazeno 15 minut. Učitel prochází mezi lavicemi. Po odevzdání testu, učitel bude nahlas číst otázky a žáci budou ústně odpovídat. Učitel kontroluje správnost odpovědí a říká jim, co je dobře a co špatně.

Aplikace:

Na závěr učitel shrne, co se v daných hodinách probíralo. Upozorní hlavně na důležitost oddálení sexuálního života a na používání kondomu. Dále seznámí s obsahem další vyučovací hodiny.

Přílohy

Příloha č. 1: Zápis promiskuita

Příloha č. 2: Pracovní list k sexesu

Příloha č. 3: Pracovní list k sexesu – řešení

Příloha č. 4: Zápis antikoncepce

Příloha č. 5: Písemný test

Příloha č. 6: Písemný test - řešení

Příloha č. 1 - Zápis promiskuita

Promiskuita

Termín vyjadřující sexuální nestálost, nevázanost a časté střídání sexuálních partnerů.

Časté střídání partnerů souvisí s naší sebeúctou.

K navázání dlouhodobého vztahu je třeba důvěra a sebedůvěra. Je těžké stanovit hranici, záleží i na normách příslušné společnosti.

Příloha č. 2. Pracovní list k sexesu

Pracovní list:

ZKRATKA AIDS ZNAMENÁ:

ZKRATKA HIV ZNAMENÁ:

HIV SE PŘENÁŠÍ:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

HIV SE MŮŽE PŘENÉST:

1.

2.

HIV SE NEPŘENÁŠÍ:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

INTERNETOVÉ STÁNKY O PREVENCI AIDS:

.....

DRUHY PREVENCE:

A =

B =

C =

TESTOVÁNÍ NA HIV PROVÁDĚJÍ:

1.

2.

3.

4.

NÁRODNÍ LINKA POMOCI AIDS:

SVĚTOVÝ DEN BOJE PROTI AIDS PŘIPADÁ NA:

Příloha č. 3: Pracovní list k sexesu - řešení

Správné odpovědi:

Zkratka AIDS znamená:

Syndrom získaného imunodeficitu (Acquired Immune Deficiency Syndrome)

Zkratka HIV znamená:

Infekce virem lidského imunodeficitu (Human Immune Deficiency Virus)

HIV SE PŘENÁŠÍ:

1. análním stykem
2. vaginálním stykem
3. orálním stykem
4. z matky na dítě
5. kojením
6. sdílením injekčních stříkaček a jehel
7. společným roztokem drogy
8. nesterilním piercingem a tetováním

HIV SE MŮŽE PŘENÉST:

1. sdílením zubního kartáčku a holících potřeb
2. hlubokým líbáním

HIV SE NEPŘENÁŠÍ:

1. použitím WC
2. podáním ruky
3. běžným společenským stykem, kýcháním a kašláním
4. krevní transfuzí
5. sdílením příborů a nádobí
6. hmyzem

PREVENCE:

A = ...abstinence

B = ...být si věrní

C = ...chraň se kondomem

TESTOVÁNÍ NA HIV PROVÁDĚJÍ:

1. ošetřující lékař
2. zdravotní ústavy
3. AIDS centra
4. K - centra

NÁRODNÍ LINKA POMOCI AIDS: 800 144 144

SVĚTOVÝ DEN BOJE PROTI AIDS PŘIPADÁ NA: 1. prosince

INTERNETOVÉ STRÁNKY O PREVENCII AIDS: www.aids-hiv.cz

Příloha č. 4 – zápis antikoncepce

Antikoncepce – je to forma užívání k zabránění těhotenství. Hormonální antikoncepce však nechrání před pohlavně přenosnými chorobami, před těmi chrání pouze kondom.

Dělení:

Hormonální:

- Perorální antikoncepce (pilulky)
- Vaginální kroužky
- Náplasti
- Injekce
- Podkožní implantáty
- Hormonální nitroděložní tělísko

Nehormonální:

- Bariérové metody – kondom, pesar
- Nehormonální nitroděložní tělísko
- Přerušovaná soulož

Příloha č. 5: Písemný test

Jméno:

Datum:

Test

1. Co je to promiskuitní chování?
2. Proč je promiskuitní chování nebezpečné?
3. V čem jsou nebezpečné pohlavní choroby?
4. Jak dělíme antikoncepci? (příklady)
5. Která antikoncepce chrání před nakažením pohlavními chorobami?
6. Jaká je prevence před nakažením HIV? (3)
7. Jak se přenáší HIV?
8. Kde nebo kdo provádí testování na HIV?

Příloha č. 6: Písemný test - řešení

Test

1. Co je to promiskuitní chování? (1b.)

Časté střídání sexuálních partnerů, nestálost a nevázanost.

2. Proč je promiskuitní chování nebezpečné? (1b.)

Hrozí zde morální úpadek, nakažení pohlavními chorobami, nechtěné těhotenství.

3. V čem jsou nebezpečné pohlavní choroby? (1b.)

Poškozují reprodukční zdraví, poškozují plod, mohou způsobit potrat.

4. Jak dělíme antikoncepci? (příklady) (2b.)

Hormonální: hormonální antikoncepce (pilulky), vaginální kroužek, nitroděložní tělíčko hormonální, podkožní implantáty, injekce, náplasti, ...

Nehormonální: kondom, pesar, femidom, nitroděložní tělíčko nehormonální

5. Která antikoncepce chrání před nakažením pohlavními chorobami? (1b.)

kondom (prezervativ)

6. Jaká je prevence před nakažením HIV? (3) (1b.)

partnerská věrnost, sexuální abstinence, chránit se kondomem

7. Jak se přenáší HIV? (1b.)

análním stykem, vaginálním stykem, orálním stykem, z matky na dítě, kojením, sdílením injekčních stříkaček a jehel, společným roztokem drogy, nesterilním piercingem a tetováním

8. Kde nebo kdo provádí testování na HIV? (1b.)

ošetřující lékař, zdravotní ústavy, AIDS - centra, K- centra